

PRÁVNÍ INSTITUTY
Veřejná podpora v České republice

Veřejná podpora v České republice

Ondřej Dostal
Michal Petr

Dostal, O., Petr, M. Veřejná podpora v České republice. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025, 131 s.

Bibliografické informace Národní knihovny České republiky.

Národní knihovna České republiky uvádí tuto publikaci v České národní bibliografii. Podrobné bibliografické údaje jsou k dispozici na internetu na adrese <https://www.nkp.cz/>.

Recenzenti publikace:

JUDr. Michal Černý, Ph.D.

Doc. JUDr. Mária Patakyová, Ph.D.

Kniha byla zpracována v rámci plnění projektu vnitřní grantové soutěže
Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

Monografii napsali Ondřej Dostal, Michal Petr

Vydalo Nakladatelství C. H. Beck v Praze v roce 2025

Jungmannova 750/34, 110 00 Praha, Nové Město, beck@beck.cz

Odpovědný redaktor: Lukáš Svoboda

Vydání první

Sazba: Cadis Praha

Tisk: Marten spol. s r. o.

© Nakladatelství C. H. Beck, 2025

ISBN 978-80-7699-038-8

O autorech

JUDr. Ondřej Dostal vede skupinu soutěžní compliance ČEZ, a.s., zajišťující soulad jednání společností Skupiny ČEZ se soutěžním právem. V letech 2007–2014 působil jako expert Stálého zastoupení ČR při Evropské unii pro hospodářskou soutěž, státní podporu a veřejné zakázky. Na této pozici se mj. podílel na obhajobě desítek opatření veřejné podpory České republiky před Evropskou komisí a za ČR se dále podílel mj. na vyjednávání znění unijních předpisů v oblasti veřejné podpory. Dříve působil na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, mezi lety 2004–2007 jako ředitel mezinárodního odboru a člen rozkladové komise ÚOHS. Je spoluautor řady publikací a přednáší na téma soutěžního práva na univerzitách v ČR. Specializuje se na ekonomické aspekty práva Evropské unie, zejména na otázky soutěžního práva a regulace odvětví energetiky, jakož i implementaci těchto oblastí do podnikové praxe.

doc. JUDr. Michal Petr, Ph.D., je absolventem Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (2002) a Masarykovy univerzity (JUDr. v roce 2002, Ph.D. v roce 2008); v roce 2019 pak byl na Masarykově univerzitě jmenován docentem v oboru Právo Evropské unie. V současné době působí jako vedoucí Centra pro soutěžní právo na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Specializuje se na evropské právo a správní právo se zaměřením na právo hospodářské soutěže, státní podporu, veřejné zakázky a regulaci sítových odvětví. Zkušenosti v těchto oblastech získal díky svému působení u Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) v letech 2011 a 2012 a zejména na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, kde byl zaměstnán od roku 2003 jako ředitel Legislativně právního odboru, od roku 2009 jako ředitel Sekce legislativy a mezinárodních záležitostí a konečně v letech 2010 až 2015 jako místopředseda Úřadu. Je autorem řady publikací na téma soutěžního práva, sektorové regulace a vybraných otázek správního trestání, členem redakční rady časopisů *ANTITRUST* a *Public Governance, Administration and Finances Law Review*, jakož i národním korespondentem časopisu *European Competition and Regulatory Law Review*. Je rovněž členem rozkladové komise České národní banky a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Předmluva

Problematika veřejné podpory z hlediska předmětu úpravy spadá do široce chápaného evropského soutěžního práva. Kontrola veřejné podpory, regulující v zásadě to, že některý podnik od státu něco přes obecný zákaz zvýhodňování dostal, zatímco jiné podniky nikoliv, se nezasevěným může jevit někdy snad až banální disciplínou, ozvláštněnou pouze nezřídka gigantickými částkami poskytovaných podpor a případně kontroverzemi při nařízení jejich navrácení. Toto zdání může ještě zesílit ve srovnání s často sofistikovanými a běžnému občanu na první poslech těžko pochopitelnými teoriemi újmy „ostatního“ soutěžního práva běžnými například v oblasti zneužívání dominantního postavení soutěžitelů. Máloco však může být vzdálenější pravdě. Přes, nebo spíše právě pro, jednoduchost základní hypotézy, v kombinaci s pouhými třemi relevantními články Smlouvy o fungování Evropské unie, závislými na interpretaci Soudního dvora Evropské unie, resp. Komise, je právo veřejné podpory rozvětveno a kontinuálně rozvětvoвано v nečekané množství pojmů, kategorií, pravidel a výjimek z nich. Prolíná se přitom s dalšími oblastmi soutěžního práva i širšího evropského práva, včetně například kontroly spojování soutěžitelů a zadávání veřejných zakázek. Uvedené v souladu s judikaturou SDEU platí stále více i naopak, když každá veřejná podpora musí být v zásadě souladná s ostatními pravidly vnitřního trhu Evropské unie. Stručnost základních pravidel znamená rovněž jejich širokou působnost na v zásadě všechny ekonomické činnosti, ilustrovanou obtížně zvladatelným nápadem oznámení možné podpory ze strany všech členských států monopolnímu schvalovateli, tedy Komisi. Zdánlivá jednoznačnost zákazu selektivního zvýhodnění pak navíc četné stěžovatele svádí k podávání množství stížností na domnělou nezákonnou veřejnou podporu. Z dlouho nevýrazné oblasti evropského práva jen po krůčcích si osvojující náležitý dosah a dopad se stala jedna z těch nejčastěji skloňovaných oblastí v unijní ekonomice, ovlivňované cíli dohodnutými a podporovanými členskými státy sedmadvacítky, a těch nejčastěji zastoupených v řízeních před unijními soudy. Současný dynamický rozvoj těchto pravidel reagujících na uvedené skutečnosti v rukou Komise s ambicemi usměrňování výdajů členských států přirozeně směřujících na činnosti významné pro národní hospodářství činí navzdory výše naznačenému zdání jednoduchosti znalost právního rámce veřejné podpory v EU nezbytností pro každý subjekt působící na vnitřním trhu, ať již veřejný či soukromý.

Vývoj pravidel regulace veřejné podpory jako základu spravedlivého fungování vnitřního trhu můžeme sledovat od inspirace kontrolou subvencí

v poválečném systému mezinárodního obchodu přes sektorové bezpodmínečné zákazy státní podpory ve Smlouvě o společenství uhlí a oceli, její následný plošný zákaz s možností výjimek ve Smlouvě o Evropském hospodářském společenství, až k současné Smlouvě o fungování EU.¹ Stabilita předmětné regulace je ilustrována skutečností, že příslušné články SFEU zůstávají i po sedmdesáti letech téměř beze změny. Jak naznačeno výše, kontrola veřejných podpor se od zakotvení v SEHS prosazovala jen postupně a prostřednictvím nepříliš významných případů, přičemž teprve v devadesátých letech minulého století došlo k přijetí prvních blokových výjimek z povinnosti oznámení a prvního procesního nařízení shrnujícího dosavadní judikaturu SDEU. Od počátku nového tisíciletí lze pozorovat posun k tzv. více ekonomickému přístupu k posuzování slučitelnosti veřejné podpory s vnitřním trhem, založenému na vážení pozitivních přínosů podpory a jejich negativních dopadů na hospodářskou soutěž a vnitrounijní obchod. Modernizace pravidel veřejné podpory prováděná Komisí od roku 2012 již neváhá rozlišovat „dobrou“ a „špatnou“ veřejnou podporu v závislosti na míře příspěvku k unijním cílům a aspirovat na podrobení více než 90 % případů veřejné podpory systému blokových výjimek ze zákazu veřejné podpory. Stávající Komise v zájmu posílení mezinárodní konkurenceschopnosti EU a zrychlení přechodu na bezemisní ekonomiku podporuje zjednodušení pravidel veřejné podpory a nejnověji analogicky též kontrolu subvencí poskytovaných subjektům působícím na vnitřním trhu EU ze strany mimounijních států.

V České republice se kontrola veřejné podpory stala neopominutelným tématem a předmětem regulace nejpozději v souvislosti s přípravou na vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004. V předvstupním období vykonával od roku 2000 kontrolní pravomoci ve všech oblastech s výjimkou zemědělství a rybolovu Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který se po vstupu stal poradenským, koordinačním a monitorujícím orgánem. Problematika veřejné podpory patří od zmíněných počátků i z pohledu ČR mezi nejvíce rezonující témata ve vztazích mezi členským státem a orgány EU, především Komisí, s ohledem nejen na významné poskytované částky, ale také na neoddělitelné politické a hospodářské souvislosti a obvyklý přesah do kompetencí více orgánů státní správy i generálních ředitelství Komise. Uvedené je podtrženo dosavadním celkovým objemem podpor poskytnutých v ČR v hodnotě přesahující 50 miliard EUR s více než dvěma tisíci opatřeními podpory oznámených Komisí a v jejich rámci více než desetinásobkem jednotlivých instancí poskytnutí podpory.²

¹ Kellerbauer, M., Kamert, M., Tomkin, J. (eds.) *Commentary on the EU Treaties and the Charter of Fundamental Rights*. Oxford: Oxford University Press, 2019, s. 1116–1118.

² Statistické údaje pocházejí z *Veřejné databáze případů veřejné podpory DG COMP Competition Case Search*, dostupné na <https://competition-cases.ec.europa.eu/search>, a databáze *Transparenční státní podpory* (TAM), dostupné na <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search>.

Vzhledem k výše ilustrovanému zásadnímu významu kontroly veřejné podpory a četnosti jejího poskytování v ČR se nabízí otázka, v jakém rozsahu byla příslušná pravidla SFEU dosud uplatněna vůči České republice. Rovněž při uvážení více než dvacetiletého členství ČR v Evropské unii je možné se domnívat, že již mnohokrát a na mnoha úrovních musely být v českých případech naplněny všechny kumulativní znaky veřejné podpory a jejich hlavní kritéria, stejně jako všechny výjimky z obecného zákazu veřejné podpory dle klíčového článku 107 SFEU. Uvedená hypotéza vybízí k analýze možností interpretace čl. 107 za pomoci dosavadní rozhodovací praxe Komise specificky pro Českou republiku, která by mimo jiné usnadnila pochopení problematiky veřejné podpory v ČR a efektivnější komunikaci v dané oblasti s odpovědnými orgány ČR a Komisí. To je jedním z cílů této publikace, která při absenci zákonné definice pojmu veřejná podpora a logicky celkově úsporné národní právní úpravě vychází z příslušné rozhodovací praxe Soudního dvora a přibližuje českou praxi poskytování veřejné podpory s ohledem na všechna příslušná rozhodnutí Komise pro Českou republiku, s výjimkou obdobně regulovaných oblastí zemědělství a rybolovu. Usnadňuje tak použití příslušných právních pojmů například při přípravě a projednávání veřejné podpory s Komisí, či při předcházení a vypořádání stížností na možnou nezákonnou či neslučitelnou veřejnou podporu. Práce přináší detailní a bohatě českými příklady ilustrované vysvětlení pojmu veřejná podpora, jeho jednotlivých znaků a souvisejících institutů, možných výjimek ze zákazu podpory včetně obsírného vysvětlení testu vyváženosti prováděného Komisí při uvážení nad těmi nejčastěji používanými. Obdobně, ucelený přehled hlavních procesních institutů umožňuje nezbytnou orientaci ve fázích posuzování podpory před Komisí a typech jejich rozhodnutí. Unikátně jsou připojeny komentáře ohledně existujících souvisejících české právní úpravy a přehledným způsobem jsou prezentovány zásadní statistické údaje týkající se poskytování veřejné podpory v ČR. Empirickým příspěvkem je promítnutí zkušeností z podílu jednoho z autorů na obhajobě podstatného množství v této publikaci analyzovaných případů veřejné podpory před Evropskou komisí a jejími relevantními generálními ředitelstvími, zejména GŘ pro hospodářskou soutěž. Za využití vyjmenovaných atributů publikace na prostoru přístupném široké veřejnosti přináší odpovědi na výše položené a další související otázky a je vůbec prvním takto komplexním počinem v dané oblasti v ČR.

Cílem této práce je tedy především demonstrovat, jak jsou pravidla veřejné podpory aplikována specificky v České republice. Vychází proto na prvním místě z rozhodovací činnosti Komise a dále, byť velmi skromné, české odborné literatury věnující se této problematice. Její základní metodou je vymezení určitého právního institutu v unijním právu, následované podrobným popisem, jak je s tímto institutem nakládáno v praxi relevantní pro ČR.

Tomuto záměru odpovídá rovněž struktura publikace. Po obecném uvedení do problematiky veřejné podpory a kapitole věnované jejím základním

pojům a klasifikaci (Kapitola II) následuje kapitola zaměřená na jednotlivé definiční znaky veřejné podpory (Kapitola III). Tu následuje detailní analýza podmínek, za kterých může být ze zákazu veřejné podpory udělena výjimka (Kapitola IV) a popis procedur, kterými je slučitelnost veřejné podpory s vnitřním trhem posuzována (Kapitola V).

Obsah

O autorech	V
Předmluva	VII
Seznam použitých zkratk	XIII
 KAPITOLA I. Úvod	 1
 KAPITOLA II. Obecná charakteristika regulace veřejné podpory v systému unijního práva	 5
1. Klasifikace veřejné podpory	8
2. Pojem stát	9
3. Pojem podnik	11
 KAPITOLA III. Definiční znaky veřejné podpory	 17
1. Státní původ podpory	18
1.1 Státní prostředky	19
1.2 Přičitatelnost státu	24
2. Selektivní zvýhodnění	26
2.1 Zvýhodnění	26
2.2 Neexistence zvýhodnění	29
2.3 Selektivita	35
3. Narušení hospodářské soutěže	39
4. Ovlivnění obchodu mezi členskými státy	45
 KAPITOLA IV. Výjimky ze zákazu veřejné podpory	 51
1. Podpora <i>de minimis</i>	53
1.1 Nařízení <i>de minimis</i>	53
1.2 Implementace v České republice	56
2. „Automatické“ výjimky ze zákazu veřejné podpory dle čl. 107 odst. 2 SFEU	57
2.1 Článek 107 (2) (a) SFEU	57
2.2 Článek 107 (2) (b) SFEU	58
2.3 Článek 107 (2) (c) SFEU	60
3. Diskreční výjimky ze zákazu veřejné podpory, čl. 107 odst. 3 SFEU	61
3.1 Test vyváženosti veřejné podpory	63
3.1.1 Revize testu vyváženosti pro čl. 107 (3) (b) a (c) SFEU ze strany SDEU	68

3.2	Článek 107 (3) (a) SFEU.....	70
3.3	Článek 107 (3) (b) SFEU.....	72
3.4	Článek 107 (3) (c) SFEU.....	75
3.5	Článek 107 (3) (d) SFEU.....	77
3.6	Článek 107 (3) (e) SFEU.....	77
4.	Blokové výjimky.....	78
4.1	Nařízení GBER.....	79
4.2	Implementace v České republice.....	83
KAPITOLA V. Řízení ve věcech veřejné podpory.....		85
1.	Řízení týkající se oznámené podpory	85
2.	Řízení týkající se protiprávní podpory	92
3.	Kontrola na místě	95
KAPITOLA VI. Závěr – dosavadní vývoj a trendy v poskytování veřejné podpory.....		97
Seznam použitých zdrojů.....		101
Věcný rejstřík.....		115

KAPITOLA V.

Řízení ve věcech veřejné podpory

Jak bylo popsáno již v předchozí kapitole, k posouzení, zda je určitá veřejná podpora slučitelná s vnitřním trhem, je oprávněna výhradně Komise.⁵¹⁶ Vedle toho nelze přehlížet ani úlohu vnitrostátních soudů, které jsou oprávněny posoudit, zda se v určitém případě vůbec jedná o veřejnou podporu, a vyvodit z toho důsledky v právech a povinnostech jednotlivců zejména v případě, že podpora nebyla notifikována:

*„Zatímco posouzení slučitelnosti podpory se společným trhem patří do výlučné pravomoci Komise, jejíž jednání podléhá přezkumu soudů Evropské unie, dbají [...] vnitrostátní soudy o ochranu práv jednotlivců v případě porušení povinnosti předběžného oznámení státních podpor Komisi podle čl. 108 odst. 3 SFEU. [...] Vnitrostátní soudy tak musí jednotlivcům, kteří se mohou dovolávat porušení povinnosti oznámení, zaručit, že z něj vyvodí veškeré důsledky v souladu se svým vnitrostátním právem, co se týče jak platnosti aktů provádějících opatření podpory, tak navrácení finanční podpory poskytnuté v rozporu s tímto ustanovením nebo případnými prozatímními opatřeními“.*⁵¹⁷

Tato kapitola stručně popisuje řízení před Komisí a implementaci příslušné unijní legislativy v České republice. Zaměří se rovněž na problematiku navrácení protiprávní podpory. Procesní otázky související s podporou *de minimis* a s podporou poskytovanou na základě blokových výjimek byly diskutovány výše v Kapitole 4.1 a 4.4.

1. Řízení týkající se oznámené podpory

Dnes účinné Procesní nařízení bylo přijato v roce 2015.⁵¹⁸ Právní základ pro něj představuje čl. 109 SFEU. Procesní nařízení upřesňuje postup ve vztahu k veřejné podpoře, vycházející z čl. 108 odst. 3 SFEU. Ten je dále specifikován Procesním nařízením s tím, že dotčený členský stát musí

⁵¹⁶ A ve výjimečných případech na základě čl. 108 (2) SFEU Rada. V podrobnostech Szapiro, M. The European Commission: A Practical Guide. Londýn: John Harper Publishing, 2013, s. 238.

⁵¹⁷ Rozsudek SDEU C-700/22 *RegioJet a STUDENT AGENCY*, body 13 a 14.

⁵¹⁸ Nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. 7. 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (kodifikované znění), dále též „Procesní nařízení“.

oznámit – notifikovat Komisi s dostatečným časovým předstihem všechny plány na poskytnutí nové podpory;⁵¹⁹ detaily notifikace, včetně příslušných formulářů, obsahuje Prováděcí nařízení.⁵²⁰ Notifikovaná podpora nesmí být uskutečněna dříve, než Komise přijme nebo bude možné mít za to, že přijala, rozhodnutí schvalující tuto podporu.⁵²¹ Jak uvádí SDEU: „Článek 108 odst. 3 SFEU zavádí preventivní kontrolu záměrů nových podpor. [...] Cílem takto vytvořené prevence je, aby byly poskytovány pouze slučitelné podpory. Pro uskutečnění tohoto cíle se provedení záměru podpory odkládá do doby, než jsou konečným rozhodnutím Komise odstraněny pochybnosti o jeho slučitelnosti.“⁵²²

Notifikace musí být úplná. Pokud ji Komise za úplnou nepovažuje, což je v praxi běžné, vyzve dotčený stát k doplnění.⁵²³ Pokud tak členský stát ve stanovené lhůtě neučiní, považuje se oznámení za vzaté zpět.⁵²⁴

V České republice provádí notifikaci podpory poskytovatel prostřednictvím tzv. koordinačního orgánu,⁵²⁵ tedy ÚOHS s výjimkou veřejné podpory zemědělství, lesního hospodářství, rybolovu a akvakultury, kde plní tuto úlohu Ministerstvo zemědělství, a prostřednictvím Stálého zastoupení ČR při EU, v souladu s Prováděcím nařízením.^{526, 527} Poskytovatel takto dále jedná s Komisí v řízeních týkajících se podpory, a to ve spolupráci s koordinačním orgánem.⁵²⁸ Poskytovatel je zejména povinen vyžádat si předchozí stanovisko koordinačního orgánu k podáním učiněným před zahájením řízení před Komisí i v jeho průběhu.⁵²⁹

Do dvou měsíců od obdržení úplné notifikace musí Komise provést její předběžné posouzení a vydat rozhodnutí.⁵³⁰ Komise může především přijmout „rozhodnutí nevznášet námitky“, a to, pokud nenabude žádné pochybnosti o slučitelnosti oznámeného opatření s vnitřním trhem; takové rozhodnutí blíže určí, která výjimka podle SFEU byla použita, přičemž svůj návrh výjimky předkládá již členský stát při notifikaci.⁵³¹ Vzácnější,

⁵¹⁹ Procesní nařízení, čl. 2 (1).

⁵²⁰ Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. 4. 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (dále též „Prováděcí nařízení“), Přílohy I a II; toto nařízení bylo následně vícekrát novelizováno. Detaily řízení a tzv. osvědčené postupy (*best practices*) dále vymezuje zejm. tzv. Kodex – sdělení Komise *Kodex osvědčených postupů pro řízení ve věcech kontroly státní podpory* (C/2025/2810).

⁵²¹ Procesní nařízení, čl. 3.

⁵²² Rozsudek SDEU C-284/12 *Deutsche Lufthansa*, body 25 a 26.

⁵²³ Procesní nařízení, čl. 5 (1).

⁵²⁴ Procesní nařízení, čl. 5 (3).

⁵²⁵ § 3 odst. 3 písm. e) a § 4 odst. 4 VeřPod.

⁵²⁶ § 3 odst. 1 a 2 VeřPod.

⁵²⁷ Prováděcí nařízení, čl. 3.

⁵²⁸ § 3 odst. 3 písm. b) a § 4 odst. 1 VeřPod. Koordinační orgán spolupracuje s poskytovatelem již před oznámením veřejné podpory Komisi, srov. § 3 odst. 3 písm. a) VeřPod.

⁵²⁹ § 4 odst. 2 VeřPod.

⁵³⁰ Procesní nařízení, čl. 4 (1) a (5).

⁵³¹ Procesní nařízení, čl. 4 (3). Formulace, kterou Komise takový závěr vyjádří, bývá stručná. Např. v rozhodnutí Komise SA.108368 (2023/N) *Podpora elektřiny z vysoce účinné kombinované*

neboť podstatně náročnější na prokázání, a také z důvodu opatrnosti Komise k vytváření precedentů opatření, nepodléhajících jejímu posouzení, jsou rozhodnutí konstatující neexistenci podpory.⁵³² Těmito způsoby, tedy bez zahájení formálního vyšetřování, je uzavřena naprostá většina případů oznámené podpory; kvantitativní výzkum hovoří až o 98 %.⁵³³

Pokud však existují pochybnosti o slučitelnosti oznámené podpory s vnitřním trhem, je Komise povinna rozhodnout o zahájení postupu podle čl. 108 odst. 2 SFEU („rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení“).⁵³⁴ Komise musí v souladu s účelem čl. 108 odst. 3 SFEU a povinností řádné správy, která jí přísluší, přijmout nezbytná opatření a provést nezbytné kontroly, aby v rámci předběžného přezkumu překonala obtíže, s nimiž se případně setkala, pro rozptýlení veškerých existujících pochybností o slučitelnosti zkoumaného opatření s vnitřním trhem. Vzhledem k tomu, že má kritérium závažných obtíží objektivní povahu, je třeba po existenci takových obtíží pátrat nejen v okolnostech přijetí rozhodnutí Komise přijatého po ukončení předběžného přezkoumání, ale rovněž v posouzeních, ze kterých vycházela Komise.⁵³⁵ Šíře rozsahu vyšetřování provedeného Komisí při předběžném přezkumu i složitost posuzovaného spisu mohou ukazovat, že dotčené řízení trvalo značně déle, než obvykle vyžaduje prvotní přezkum provedený podle ustanovení čl. 108 odst. 3 SFEU.⁵³⁶

Smyslem předběžného posouzení je přitom toliko umožnit Komisi základní přezkoumání notifikované věci; není proto na rozdíl od formálního řízení povinna provádět konzultace s členskými státy či jinými zúčastněnými osobami,⁵³⁷ jakkoli musí vzít všechny informace, které jí byly poskytnuty, v potaz.⁵³⁸

Pokud Komise žádné rozhodnutí ve dvouměsíční lhůtě nepřijme,⁵³⁹ považuje se souhlas Komise za udělený.⁵⁴⁰ Tento požadavek vyslovil SDEU ještě

výroby elektřiny a tepla, se uvádí, že „Komise se rozhodla nevznášet námitky proti režimu podpory pro elektřinu z vysoce účinné kombinované výroby elektřiny a tepla z toho důvodu, že je slučitelný s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU“.

⁵³² Procesní nařízení, čl. 4 (2). Zde Komise své rozhodnutí vztahuje co nejvíce na konkrétní případ, aby omezila jeho precedenční charakter. Např. v rozhodnutí Komise N 702/2009 *Podpora na rekonstrukci lanové dráhy na Sněžku* Komise po oznámení opatření, třech doplněních informací, a jednom osobním setkání s ČR rozhodla, že podpora na rekonstrukci lanové dráhy na Sněžku nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

⁵³³ *Van Druenen, R., Zuwan, P., Mastenbroek, E.* Getting State Aid Approved by the European Commission: Explaining the Duration of Preliminary Investigations in the State Aid Notification Procedure. *Journal of Common Market Studies*, 2021, č. 3, s. 545.

⁵³⁴ Procesní nařízení, čl. 4 (4).

⁵³⁵ Rozsudek SDEU C-817/18 P *Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland*, body 78 a 79.

⁵³⁶ Rozsudek Tribunálu T-793/14 *Tempus Energy a Tempus Energy Technology v. Komise*, bod 78.

⁵³⁷ Rozsudek SDEU 84/82 *Německo v. Komise*, bod 13.

⁵³⁸ Rozsudek SDEU C-204/97 *Portugalsko v. Komise*, bod 35.

⁵³⁹ Mimo rozhodnutí nevznášet námitky a rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení může Komise rozhodnout, že oznámené opatření není veřejnou podporou (čl. 4 (2) Procesního nařízení).

⁵⁴⁰ Procesní nařízení, čl. 4 (6). Ve vztahu k České republice k takové situaci dosud nedošlo.

dříve, než bylo přijato Prováděcí nařízení; dnes je součástí psaného práva.⁵⁴¹ Opatření, o kterém Komise včas nerozhodla, je pak považováno za tzv. existující podporu,⁵⁴² nemůže ale být bez dalšího uskutečněno. Členský stát musí svůj záměr oznámit Komisi,⁵⁴³ která zveřejní stručné sdělení v Úředním věstníku Evropské unie.⁵⁴⁴ Pokud by k tomu nedošlo, není možno předmětné opatření považovat za existující podporu,⁵⁴⁵ ale jednalo by se o neohlášenou novou podporu.⁵⁴⁶ Podle Prováděcího nařízení má Komise po oznámení záměru plnit existující podporu novou patnáctidenní lhůtu k rozhodnutí o ní.⁵⁴⁷ Část teorie s odkazem na starší judikaturu však tuto možnost zpochybňuje.⁵⁴⁸

V rámci předběžného posouzení „Komise provádí přezkum zamýšlených státních podpor, jehož cílem je umožnit jí, aby si vytvořila prvotní stanovisko ohledně částečné či úplné slučitelnosti dotčených podpor se společným trhem“.⁵⁴⁹ Cílem formálního vyšetřovacího řízení je ale „ochrana práv potenciálně dotčených třetích stran“,⁵⁵⁰ a toto řízení proto musí „Komisi umožnit získat všechny informace o všech okolnostech věci před tím, než rozhodne“.⁵⁵¹ Je na posouzení Komise, zda skutkové a právní okolnosti případu vyvolávají takové obtíže pro posouzení souladu dané podpory s vnitřním trhem, že je třeba zahájit formální vyšetřování; pokud tomu tak je, má však povinnost řízení zahájit.⁵⁵²

Pro formální vyšetřování je příznačné podstatně větší zapojení tzv. zúčastněných osob. Těmi se rozumí kterýkoliv členský stát, osoba, podnik nebo sdružení podniků, jejichž zájmy by mohly být ovlivněny poskytnutím podpory, zejména příjemce podpory, konkurenční podniky a profesní sdružení.⁵⁵³ Komise v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení shrne relevantní skutkové a právní otázky dané podpory a vyloží pochybnosti, které o jeho slučitelnosti s vnitřním trhem má. V rozhodnutí jsou dotčený členský stát a ostatní zúčastněné strany vyzvány k předložení připomínek v předepsané lhůtě, která obvykle nepřesáhne jeden měsíc.⁵⁵⁴ Dotčený stát

⁵⁴¹ Rozsudek SDEU 20/73 *Lorenz GmbH v. Bundesrepublik Deutschland a další*, bod 4.

⁵⁴² Procesní nařízení, čl. 1 (b) (iii). Srov. též. rozsudek SDEU C-334/99 *Německo v. Komise*, bod 49.

⁵⁴³ Procesní nařízení, čl. 4 (6).

⁵⁴⁴ Procesní nařízení, čl. 32 (4) Čl. 4 (6).

⁵⁴⁵ Rozsudek Tribunálu T-187/99 *Agrana Zucker und Stärke v. Komise*, bod 39.

⁵⁴⁶ Rozsudek SDEU C-278/00 *Recko v. Komise*, bod 33.

⁵⁴⁷ Procesní nařízení, čl. 4 (6).

⁵⁴⁸ *Quigley*, C. op. cit. sub 17, s. 509.

⁵⁴⁹ Rozsudek Tribunálu T-388/03 *Deutsche Post a DHL International v. Komise*, bod 87.

⁵⁵⁰ Ibid.

⁵⁵¹ Ibid.

⁵⁵² Rozsudek SDEU C-198/91 *Cook v. Komise*, bod 30.

⁵⁵³ Procesní nařízení, čl. 1 (h).

⁵⁵⁴ Procesní nařízení, čl. 6 (1). Za příklad z české praxe může sloužit rozhodnutí Komise SA.30908 (2011/C) (ex N 176/2010) *České aerolinie – restrukturalizační plán*: „Komise informovala Českou republiku, že po přezkoumání informací poskytnutých k restrukturalizačnímu plánu na záchranu Českých aerolinií se rozhodla zahájit postup stanovený v čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie. V této fázi svého šetření měla Komise pochybnosti o slučitelnosti oznámené

má možnost se ke všem připomínkám písemně vyjádřit.⁵⁵⁵ Komise může požádat o poskytnutí informací nezbytných pro to, aby mohla dokončit posouzení předmětného opatření, rovněž kterýkoli jiný členský stát, podnik nebo sdružení podniků;⁵⁵⁶ pokud podniky nebo jejich sdružení takové informace neposkytnou vůbec, případně je poskytnou nesprávné, neúplné nebo zavádějící, může jim být uložena pokuta až do výše 1 % jejich ročního obrátu, případně penále.⁵⁵⁷

Formální vyšetřování by mělo být ukončeno do 18 měsíců od jeho zahájení. Tato lhůta může být prodloužena společným souhlasem Komise a dotčeného členského státu.⁵⁵⁸ Po uplynutí této lhůty rozhodne Komise ve lhůtě dodatečných dvou měsíců na základě jí dostupných informací, pokud o to dotčený stát požádá. Pokud poskytnuté informace nejsou dostatečné pro určení slučitelnosti s vnitřním trhem, Komise přijme záporné rozhodnutí.⁵⁵⁹

Formální vyšetřování může být ukončeno čtyřmi způsoby. Komise může rozhodnout, že se o veřejnou podporu nejedná,⁵⁶⁰ případně zastavit řízení v případě zpětvzetí notifikace dotčeným státem.⁵⁶¹ Obvyklé je tzv. kladné rozhodnutí, vydávané tehdy, pokud po případných následných úpravách dotčeným členským státem byly odstraněny pochybnosti o slučitelnosti oznámeného opatření s vnitřním trhem.⁵⁶² Komise může připojit ke kladnému rozhodnutí podmínky, za kterých může být podpora považována za slučitelnou s vnitřním trhem, a může stanovit povinnosti pro umožnění kontroly jeho plnění

státní podpory s vnitřním trhem. Vyzvala všechny zúčastněné strany, aby předložily své připomínky k povaze státní podpory a slučitelnosti oznámených opatření, zejména pokud jde o otázky, o nichž Komise vyjádřila své konkrétní pochybnosti.“

⁵⁵⁵ Procesní nařízení, čl. 6 (2).

⁵⁵⁶ Procesní nařízení, čl. 7.

⁵⁵⁷ Procesní nařízení, čl. 8.

⁵⁵⁸ Procesní nařízení, čl. 9 (6).

⁵⁵⁹ Procesní nařízení, čl. 9 (7).

⁵⁶⁰ Procesní nařízení, čl. 9 (2). V české praxi např. rozhodnutí Komise SA.29864 (C 6/2010) (ex NN 1/2010) *České aerolinie*: „Po provedeném formálním šetření opatření, které Česká republika provedla ve prospěch společnosti České aerolinie, a. s. ve formě úvěru ve výši 2,5 miliardy CZK, který poskytla společnost Osinek, a.s. na základě smlouvy o úvěru ze dne 30. dubna 2009, Komise dospěla k závěru, že opatření buď nepředstavuje podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, nebo je slučitelné s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. b) této smlouvy.“

⁵⁶¹ Procesní nařízení, čl. 10. V české praxi např. rozhodnutí Komise o ukončení formálního vyšetřovacího řízení v důsledku zpětvzetí oznámení o státní podpoře členským státem; státní podpora C 19/07 (ex N 32/07) na poskytnutí pojištění krátkodobých vývozních úvěrů malým a středním podnikům prostřednictvím Exportní garanční a pojišťovací společnosti (EGAP): „Komise se rozhodla ukončit formální vyšetřovací řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES zahájené dne 27. června 2007 a týkající se výše uvedené podpory vzhledem k tomu, že Česká republika vzala zpět své oznámení o státní podpoře dne 2. července 2009 a nebude se tímto projektem podpory dále zabývat.“

⁵⁶² Procesní nařízení, čl. 9 (3). Z české praxe např. rozhodnutí Komise SA.35177 (2014/NN) *Podpora výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie*, odst.72: „Komise provedla analýzu nového systému výběru zvláštního odvodu za účelem financování výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů navrženého českými orgány, jenž zahrnuje přechodný mechanismus, a dospěla k závěru, že původní obavy ohledně možného uložení cel na dováženou elektřinu z obnovitelných zdrojů a/nebo diskriminace zahraničních výrobců elektřiny z obnovitelných zdrojů budou eliminovány.“